

CURRÍCULUM

TO

ECO

CUARTO ESO

XUNTA DE GALICIA

CONSELLERÍA DE CULTURA, EDUCACIÓN
E ORDENACIÓN UNIVERSITARIA

Bloque de materias troncais

Economía

Introdución

A formación en economía faise necesaria nun contexto globalizado, no que as relacións entre os axentes económicos e sociais son cada día máis complexas.

A consideración do comportamento económico das persoas na procura da satisfacción das súas necesidades, así como da produción e da organización dos bens e os servizos necesarios, e da distribución dos recursos escasos facilitan a comprensión da realidade social.

Calquera persoa necesita coñecer as regras básicas que explican os acontecementos económicos e a linguaxe específica utilizada por economistas e medios de comunicación para analizar eses feitos. O estudo da economía axuda a percibir e a coñecer o mundo, e posibilita analizar e afondar nas relacións humanas, facilita a comprensión dos conceptos utilizados habitualmente na análise económica e empresarial, serve para potenciar destrezas de razoamento, abstracción e interrelación, e proporciona ferramentas para examinar de xeito crítico a sociedade. E contribúe tamén a desenvolver a curiosidade intelectual, a capacidade analítica, o rigor e a amplitude de perspectivas á hora de indagar no coñecemento de variables como o crecemento, a pobreza, a educación, a saúde, a riqueza, o ambiente, etc. Proporciona importantes coñecementos matemáticos e estatísticos, habilidades de comunicación oral e escrita para explicar e transmitir ideas e conclusións, con argumentos e evidencias empíricas, sentido da ética e respecto polo ser humano, así como unha intensa capacidade de traballo, tanto individual como en equipo.

O enfoque empregado pola economía na resolución dos problemas sociais distínguea das restantes ciencias sociais. A materia de 4º de ESO distribúese en seis bloques que permiten o estudo da economía como ciencia e do papel dos axentes económicos. No bloque 1 ("Ideas económicas básicas") recóllense aspectos relativos aos principios económicos, á terminoloxía propia e á metodoloxía da ciencia económica. No bloque 2 ("Economía e empresa") analízase o papel e o funcionamento do/da axente de empresas na economía. O seguinte bloque ("Economía persoal") está dedicado ao estudo da transcendencia das decisións económicas na vida das persoas. O cuarto bloque ("Economía e ingresos e gastos do Estado") repasa o papel estatal no funcionamento económico a través da análise dos seus ingresos e gastos. No quinto bloque ("Economía e tipos de xuro, inflación e desemprego") repásanse os aspectos máis salientables da economía financeira e a súa repercusión na actividade económica e o nivel de emprego. E para rematar, o bloque de "Economía internacional" fai un breve repaso do funcionamento do sector exterior da economía con especial fincapé nas repercusións da integración económica e a globalización.

A materia de Economía de 1º de bacharelato emprega un esquema mixto de presentación, herdado de deseños curriculares anteriores e baseado principalmente na análise da economía como ciencia, do papel dos axentes económicos e do funcionamento das principais institucións económicas e os seus elementos. Estrutúrase en sete bloques: no primeiro abórdase a o principal problema orixe da ciencia económica, a economía e a escaseza, continuando coa organización da actividade económica para estudar a estrutura dos sistemas económicos; nun segundo bloque ("A actividade produtiva") descríbese a produción como principal actividade económica; no terceiro ("O mercado e o sistema de prezos") repásase a principal institución na fixación de prezos e asignación de recursos; o seguinte bloque ("A macroeconomía") céntrase na medición da actividade económica e no estudo do mercado de traballo; no quinto ("Aspectos financeiros da economía") faise un repaso da vertente financeira da actividade económica; o sexto ("O contexto internacional da economía") aborda a análise do sector exterior e dos fenómenos de integración económica e globalización; e, finalmente, no bloque titulado "Desequilibrios económicos e o papel do Estado na economía", reflexiónase sobre o carácter cíclico da actividade económica e o papel do Estado para mitigar e corrixir os desequilibrios xurdidos do funcionamento económico.

A grande transcendencia social da economía queda reflectida na súa contribución ao fomento da mellora na calidade de vida, ao progreso e ao benestar social. Os coñecementos económicos teñen cada día máis valor, pola importancia de contar cunha cidadanía formada e pola relevancia dunha boa administración dos recursos públicos.

O estudo da economía proporciona, xunto coa formación técnica, competencias lingüísticas e de comunicación, matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía, sociais e cívicas, así como sentido da iniciativa e espírito emprendedor.

	Economía. 4º de ESO			
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	Bloque 1. Ideas económicas básicas			
- a - d - f	- B1.1. Economía como ciencia: actividade económica e sociedade. - B1.2. Principios na toma de decisións económicas. - B1.3. Escaseza, elección e asignación de recursos. Custo de oportunidade.	B1.1. Explicar a economía como ciencia social e valorar o impacto permanente das decisións económicas na vida das persoas.	- ECB1.1.1. Recoñece a escaseza de recursos e a necesidade de elixir e tomar decisións como as claves dos problemas básicos de calquera economía, e comprende que todas as eleccións supoñen renunciar a outras alternativas e que todas as decisións teñen consecuencias. - ECB1.1.2. Distingue formas de analizar e resolver problemas económicos, e identifica as súas vantaxes, os seus inconvenientes e as súas limitacións.	- CCL - CSC - CAA - CD
- f - h - o	- B1.4. O método na economía: modelos económicos. - B1.5. Fronteira de posibilidades de produción.	B1.2. Identificar a terminoloxía económica básica e o uso dos modelos económicos, e familiarizarse con eles.	- ECB1.2.1. Comprende e utiliza correctamente termos da área da economía. - ECB1.2.2. Diferencia entre economía positiva e economía normativa. - ECB1.2.3. Representa e analiza graficamente o custo de oportunidade mediante a fronteira de posibilidades de produción.	- CCL - CAA - CSC - CD - CMCCT
- a - f	B1.6. As relacións económicas básicas e a súa representación.	B1.3. Tomar conciencia dos principios da economía para aplicar nas relacións económicas básicas cos condicionantes de recursos e as necesidades.	- ECB1.3.1. Representa as relacións que se establecen entre as economías domésticas e as empresas. - ECB1.3.2. Aplica razoamentos básicos para interpretar problemas económicos provenientes das relacións económicas do seu contorno.	- CMCCT - CSC - CMCCT - CSC
	Bloque 2. Economía e empresa			
- a - b - e - m	- B2.1. A empresa e o/a empresario/a. - B2.2. Elementos, funcións e obxectivos da empresa. - B2.3. Clases de empresas. - B2.4. Formas xurídicas da empresa.	B2.1. Describir os tipos de empresas e as formas xurídicas das empresas, e relacionar con cada unha coas súas esixencias de capital e as responsabilidades legais dos/das propietarios/as e xestores/as, así como as interrelacións das empresas no seu contorno inmediato.	- ECB2.1.1. Distingue as formas xurídicas das empresas e relaciónaas coas esixencias de capital para a súa constitución e coas responsabilidades legais para cada tipo. - ECB2.1.2. Identifica e valora as formas xurídicas de empresas máis apropiadas en cada caso, en función das características concretas, aplicando o razoamento sobre clasificación das empresas.	- CMCCT - CSIEE - CAA - CD

	Economía. 4º de ESO			
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			■ ECB2.1.3. Distingue os tipos de empresas e de empresarios/as que actúan no seu ámbito, así como a forma de interactuar co seu contorno máis próximo e os efectos sociais e ambientais, positivos e negativos, que se observan.	■ CSIEE ■ CSC
■ a ■ f ■ e	■ B2.5. Proceso produtivo e factores produtivos. ■ B2.6. Sectores da actividade económica.	■ B2.2. Analizar as características principais do proceso produtivo.	■ ECB2.2.1. Analiza os tipos de factores produtivos e as relacións entre produtividade, eficiencia e tecnoloxía.	■ CMCCT ■ CSC
			■ ECB2.2.2. Identifica os sectores económicos, así como os seus retos e as súas oportunidades.	■ CD ■ CSC
■ e ■ f	■ B2.7. Fontes de financiamento das empresas. Novas formas de financiamento.	■ B2.3. Identificar as fontes de financiamento das empresas.	■ ECB2.3.1. Explica as posibilidades de financiamento das empresas e diferencia o financiamento externo e o interno, a curto e a longo prazo, así como o custo de cada unha e as implicacións na marcha da empresa.	■ CCL ■ CD ■ CMCCT
■ e ■ f	■ B2.8. Ingresos e custos da empresa: clasificación. ■ B2.9. Resultados da empresa.	■ B2.4. Determinar, para un caso sinxelo, a estrutura de ingresos e custos dunha empresa, calculando o seu beneficio.	■ ECB2.4.2. Distingue os ingresos e os custos dunha empresa, calcula o seu beneficio ou a súa perda, aplicando razoamentos matemáticos, e interpreta os resultados.	■ CD ■ CMCCT
■ a ■ e ■ f	■ B2.10. Obrigas fiscais das empresas.	■ B2.5. Diferenciar os impostos que afectan as empresas e a importancia do cumprimento das obrigas fiscais.	■ ECB2.5.1. Identifica as obrigas fiscais das empresas segundo a súa forma xurídica e as actividades, e sinala o funcionamento básico dos impostos e as principais diferenzas entre eles.	■ CD ■ CMCCT
			■ ECB2.5.2. Valora a achega que para a riqueza nacional supón a carga impositiva que soportan as empresas.	■ CSC
	Bloque 3. Economía persoal			
■ d ■ e ■ f	■ B3.1. Orzamento persoal. Control de ingresos e gastos. ■ B3.2. Xestión do orzamento. Obxectivos e prioridades.	■ B3.1. Realizar un orzamento persoal distinguindo entre os tipos de ingresos e gastos, e controlar o seu grao de cumprimento e as posibles necesidades de adaptación.	■ ECB3.1.1. Elabora un orzamento ou plan financeiro persoal, identificando os ingresos e os gastos integrantes, e realiza o seu seguimento.	■ CAA ■ CD ■ CMCCT
			■ ECB3.1.2. Utiliza ferramentas informáticas na preparación e desenvolvemento dun orzamento ou plan financeiro personalizado.	■ CAA ■ CD ■ CMCCT

	Economía. 4º de ESO			
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			■ ECB3.1.3 Manexa gráficos de análise que permiten comparar unha realidade personalizada coas previsións establecidas.	■ CAA ■ CD ■ CMCCT
■ a ■ d ■ m	■ B3.3. Planificación económico-financeira: necesidades económicas nas etapas da vida.	■ B3.2. Decidir con racionalidade ante as alternativas económicas da vida persoal, e relacionalas co benestar propio e social.	■ ECB3.2.1. Comprende as necesidades de planificación e do manexo de asuntos financeiros ao longo da vida. Esa planificación vincúlase á previsión realizada en cada etapa, de acordo coas decisións tomadas e a marcha da actividade económica nacional.	■ CAA ■ CSIEE
■ a ■ f	■ B3.4. Aforro e endebedamento. Os plans de pensións. ■ B3.5. Risco e diversificación.	■ B3.3. Expresar unha actitude positiva cara ao aforro, e empregar o aforro como medio para alcanzar diversos obxectivos.	■ ECB3.3.1. Recoñece e explica a relevancia do aforro e do control do gasto.	■ CAA ■ CSC
			■ ECB3.3.2. Analiza as vantaxes e inconvenientes do endebedamento, valorando o risco e seleccionando a decisión máis axeitada para cada momento.	■ CAA ■ CSC
■ a ■ b ■ e ■ f ■ g	■ B3.6. O diñeiro. ■ B3.7. Contratos financeiros: contas e tarxetas de débito e crédito. ■ B3.8. Relacións no mercado financeiro: información e negociación. ■ B3.9. Implicacións dos contratos financeiros. Dereitos e responsabilidades dos/das consumidores/as no mercado financeiro.	■ B3.4. Recoñecer o funcionamento básico do diñeiro e diferenciar os tipos de contas bancarias e de tarxetas emitidas como medios de pagamento, e valorar a oportunidade do seu uso con garantías e responsabilidade.	■ ECB3.4.1. Comprende os termos fundamentais e describe o funcionamento das contas na operativa bancaria.	■ CCL ■ CMCCT
			■ ECB3.4.2. Valora e comproba a necesidade de interpretar as cláusulas dos contratos bancarios para coñecer os dereitos e as obrigas que se derivan delas, así como a importancia de operar en condicións de seguridade cando se empregan procedementos telemáticos.	■ CCL ■ CAA ■ CD
			■ ECB3.4.3. Recoñece a capacidade de negociación coas entidades financeiras e analiza os procedementos de reclamación ante estas.	■ CAA ■ CD
			■ ECB3.4.4. Identifica e explica as modalidades de tarxetas bancarias, así como os elementos e os procedementos que garanten a seguridade na súa operativa.	■ CCL ■ CD ■ CMCCT
■ e ■ f ■ g	■ B3.10. O seguro como medio para a cobertura de riscos. Tipoloxía de seguros.	■ B3.5. Coñecer o concepto de seguro e a súa finalidade.	■ ECB3.5.1. Identifica, describe e clasifica os tipos de seguros segundo os riscos ou as situacións adversas nas etapas da vida.	■ CAA ■ CCL ■ CMCCT

Economía. 4º de ESO				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	Bloque 4. Economía e ingresos e gastos do Estado			
- a - b - e - f - g - ñ	B4.1. Orzamentos públicos: ingresos e gastos do Estado.	B4.1. Recoñecer e analizar a procedencia das principais fontes de ingresos e gastos do Estado, e interpretar gráficos onde se amose esa distribución.	- ECB4.1.1. Identifica as vías de onde proceden os ingresos do Estado, así como as principais áreas dos gastos do Estado, e comenta as súas relacións. - ECB4.1.2. Analiza e interpreta datos e gráficos de contido económico relacionados cos ingresos e os gastos do Estado. - ECB4.1.3. Distingue nos ciclos económicos o comportamento dos ingresos e dos gastos públicos, así como os efectos que se poden producir ao longo do tempo. - ECB4.1.4. Describe o contido dos orzamentos públicos e argumenta a necesidade de prever os ingresos e os gastos, e controlar a súa execución.	- CMCCT - CSC - CD - CMCCT - CMCCT - CSC - CCL - CSC
- a - e - f	B4.2. A débeda pública e o déficit público.	B4.2. Diferenciar e explicar os conceptos de débeda pública e déficit público.	ECB4.2.1. Comprende e expresa as diferenzas entre os conceptos de débeda pública e déficit público, así como a relación que se produce entre eles.	- CCL - CMCCT
- a - c - d - e - f	B4.3. Desigualdades económicas e distribución da renda.	B4.3. Determinar o impacto para a sociedade da desigualdade da renda e estudar as ferramentas de redistribución da renda.	- ECB4.3.1. Coñece e describe os efectos da desigualdade da renda e os instrumentos de redistribución desta. - ECB4.3.2. Interpreta gráficos representativos da distribución da renda	- CCL - CMCCT - CSC - CAA - CD - CMCCT
	Bloque 5. Economía e tipos de xuro, inflación e desemprego			
- a - c - e - f	- B5.1. Tipos de xuro. - B5.2. Inflación. - B5.3. Consecuencias dos cambios nos tipos de xuro e inflación. - B5.4. Desemprego: clasificación e consecuencias.	B5.1. Diferenciar as magnitudes de tipos de xuro, inflación e desemprego, analizar as relacións entre elas e interpretar datos e gráficos vinculados con esas magnitudes.	- ECB5.1.1. Describe as causas da inflación e valora as súas principais repercusións económicas e sociais. - ECB5.1.2. Explica o funcionamento dos tipos de interese e as consecuencias da súa variación para a marcha da economía.	- CCL - CSC - CCL - CMCCT - CSC

	Economía. 4º de ESO				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	
			■ ECB5.1.3. Valora e interpreta datos e gráficos de contido económico relacionados cos tipos de xuro, inflación e desemprego.	■ CD ■ CMCCT	
■ a ■ c ■ e ■ f	■ B5.5. Causas do desemprego e políticas contra o desemprego. O desemprego en Galicia. ■ B5.6. Perspectivas da ocupación.	■ B5.2. Valorar opcións de políticas macroeconómicas para facer fronte ao desemprego.	■ ECB5.2.1. Describe as causas do desemprego e valora as súas principais repercusións económicas e sociais.	■ CCL ■ CMCCT ■ CSC	
			■ ECB5.2.2. Analiza os datos de desemprego en España e as políticas contra o desemprego.	■ CD ■ CSC	
			■ ECB5.2.3. Investiga e recoñece vieiros e tendencias de emprego.	■ CAA ■ CD	
	Bloque 6. Economía internacional				
■ a ■ e ■ f ■ m	■ B6.1. Globalización económica. ■ B6.2. Comercio internacional. ■ B6.3. Integración económica e monetaria europea. ■ B6.4. Economía e ambiente: sustentabilidade.	■ B6.1. Valorar o impacto da globalización económica, do comercio internacional e dos procesos de integración económica na calidade de vida das persoas e no ambiente.	■ ECB6.1.1. Valora o grao de interconexión das economías de todos os países do mundo e aplica a perspectiva global para emitir xuízos críticos.	■ CAA ■ CSC	
			■ ECB6.1.2. Explica as razóns que xustifican o intercambio económico entre países e que inflúen nel.	■ CCL ■ CSC	
			■ ECB6.1.3. Analiza e presenta acontecementos económicos contemporáneos no contexto da globalización e o comercio internacional.	■ CAA ■ CD ■ CSC	
			■ ECB6.1.4. Recoñece e enumera vantaxes e inconvenientes do proceso de integración económica e monetaria da Unión Europea.	■ CCL ■ CD ■ CSC	
			■ ECB6.1.5. Reflexiona sobre os problemas ambientais e a súa relación co impacto económico internacional, e analiza as posibilidades dun desenvolvemento sustentable.	■ CAA ■ CSC	